

Jõelähtme Vallavolikogu 17.10.2019 määruse nr 44
„Jõelähtme valla eelarvestrateegia aastateks 2020-2023“
LISA

Jõelähtme valla eelarvestrateegia 2020-2023

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
1. Sotsiaalmajanduslik keskkond.....	4
1.1 Eesti majanduskeskkond.....	4
1.2. Jõelähtme vald.....	5
2. Tulude prognoos.....	6
2.1 Maksutulud.....	6
2.2 Muud tulud.....	7
3. Kulude prognoos.....	8
3.1 Põhitegevuse kulud.....	9
3.2 Investeeringud.....	11
3.3 Finantseerimistegevus.....	12
4. Sõltuvad üksused.....	13
5. Finantsdistsipliin.....	14
5.1 Tundlikkusanalüüs.....	15
6. Kokkuvõte.....	18

Sissejuhatus

Jõelähtme valla eelarvestrateegia on valla arengukaval tuginev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Kohustus eelarvestrateegia koostamiseks on sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusega, mille alusel põhineb strateegia koostamine vajadusel planeerida arengukavaga sätestatud eesmärkide saavutamiseks kavandatavate tegevuste kestlik finantseerimine.

Saavutamaks eelpool kirjeldatud eesmärki annab Jõelähtme valla eelarvestrateegia ülevaate Eesti majanduskeskkonnast ja valla finantsolukorrast, toob välja põhitegevuse tulude ja kulude prognoosi, investeerimis- ja finantseerimistegevuse, likviidsete varade muutuse, võimalikud riskistsenaariumid ning sätestab finantsdistsipliini tagamise meetmed.

Eelarvestrateegia on kooskõlas Jõelähtme valla arengukavaga aastateks 2019 kuni 2025. Jõelähtme vallavolikogu vaatab eelarvestrateegia iga-aastaselt üle ja kinnitab esitamiseks Rahandusministeeriumile.

1. Sotsiaalmajanduslik keskkond

1.1 Eesti majanduskeskkond

Rahandusministeeriumi 2019. aasta suvise majandusprognoosi kohaselt jätkus kiire majanduskasv 2019. aasta esimeses pooles, kuid järgnevate kvartalite jooksul aeglustub kasv oluliselt. 2020. aasta majanduskasv jääb 2% juurde, ehk varem arvatust madalamaks. 2019. aasta kasv aga kujuneb pigem kiiremaks kui suvises prognoosis kajastatud, kuna Eesti eksport on kasvanud endiselt kenasti vaatamata kiire palgatõusu jätkumisele. Praeguste väljavaadete kohaselt normaliseerub väliskeskkond paari aasta jooksul, mis võimaldab ka Eesti tööviljakuse kasvutempol kiirenedada.

Tabel 1 Majanduskasvu prognoos 2019-2023 (Rahandusministeerium)

	2019	2020	2021	2022	2023
1. SKP reaalkasv (%)	3,3	2,2	2,6	2,5	2,3
2. SKP nominaalkasv (%)	6,8	5,1	5,2	5,0	4,6
2a. SKP jooksevhindades (mld €)	27,8	29,2	30,7	32,3	33,7

Rahandusministeeriumi majandusprognoosi kohaselt on eratarbimise kasv viimased kaheksa aastat olnud kiire, keskmiselt 4% aastas. Samas on palgatulu ostujõud kasvanud veelgi kiiremini, üle 6%, mis on selgelt ületanud nende aastate majanduskasvu. Soodsad majandusolud on võimaldanud nii kiiret elatustaseme tõusu kui ka säästude kogumist. Tarbimise kasvutempo jääb aga järgnevatel aastatel harjumuspärasest oluliselt madalamaks. Kui aastatel 2017-2018 lõi tarbijahindade tõus 3,4% palgatõusust ära, siis järgnevatel aastatel saab raha ostujõu nõrgenemine olema vaid veidi üle 2%. Tarbimiskulutuste osakaal SKPs langes majanduskriisis järsult ja on vaatamata tarbijate kindlustunde järkjärgulisele paranemisele olnud vahelduva eduga langustrendil ka viimastel aastatel. See trend peaks hakkama siiski pidurduma.

Aastatel 2020-2021 ulatub inflatsioon vastavalt 2,2%ni ja 2,1%ni. Järgmise aasta alguses tarbijahindade tõus kiireneb eelkõige baasinflatsiooni komponentide madala võrdlusbaasi tõttu. Prognoosiperioodi lõpuaastatel aeglustub inflatsioon mõnevõrra tagasihoidlikuma majanduskasvu ja pidurduva palgakasvu tulemusena.

Rahandusministeeriumi andmete kohaselt on käesoleval aastal oodata veel mõõdukat 1% töötajate arvu kasvu, mis on kooskõlas majandusarenguga. Hõive kasv aeglustub teisel poolaastal, seda eriti ehituse valdkonnas. Tööpuudus püsib käesoleval aastal 5% läheduses. Jaheneva majanduskeskkonna ning kasvavate palgaootuste tõttu eeldatakse tööpuuduse kergest tõusu, mis prognoosiperioodi lõpuks jõuab 5,6%ni. Tööpuudust kergitab ka vanemaealiste tööturu aktiivsuse tõus, seda nii järk-järgult tõusva vanaduspensioniea kui ka tööviimereformi tõttu. 2020. aasta hõive kasv sisuliselt peatub tööjõupiirangute tõttu ning pöördub langusesse alates 2022. aastast.

Majandusprognooosi kohaselt on 2019. aasta palgakasvuks oodata 7,2%, mis on veidi madalam kui eelmisel aastal, kuid eeldab siiski mõõduka kasvutempo jätkumist aasta teises pooles. Kuigi majanduskasvu ootusi on edaspidiseks alandatud, ei ole see vähenenud tuleviku palgatõusootusi. 2020. aastaks prognoositakse 5,7% palgakasvu, mis järgnevatel aastatel stabiliseerub 5% lähedal ja on kooskõlas majanduskasvuga. Tööturu pingete jätkumise tõttu ei ole põhjust oodata palgakulude osakaalu vähenemist suhtena SKPsse. Reaalpalga ehk inflatsiooniga korrigeeritud palgakasv kiireneb käesoleval aastal 4,8%ni hinnatõusu aeglustumise tõttu ning reaalpalga kasv aeglustub 3% lähedusse alates 2020. aastast.

1.2. Jõelähtme vald

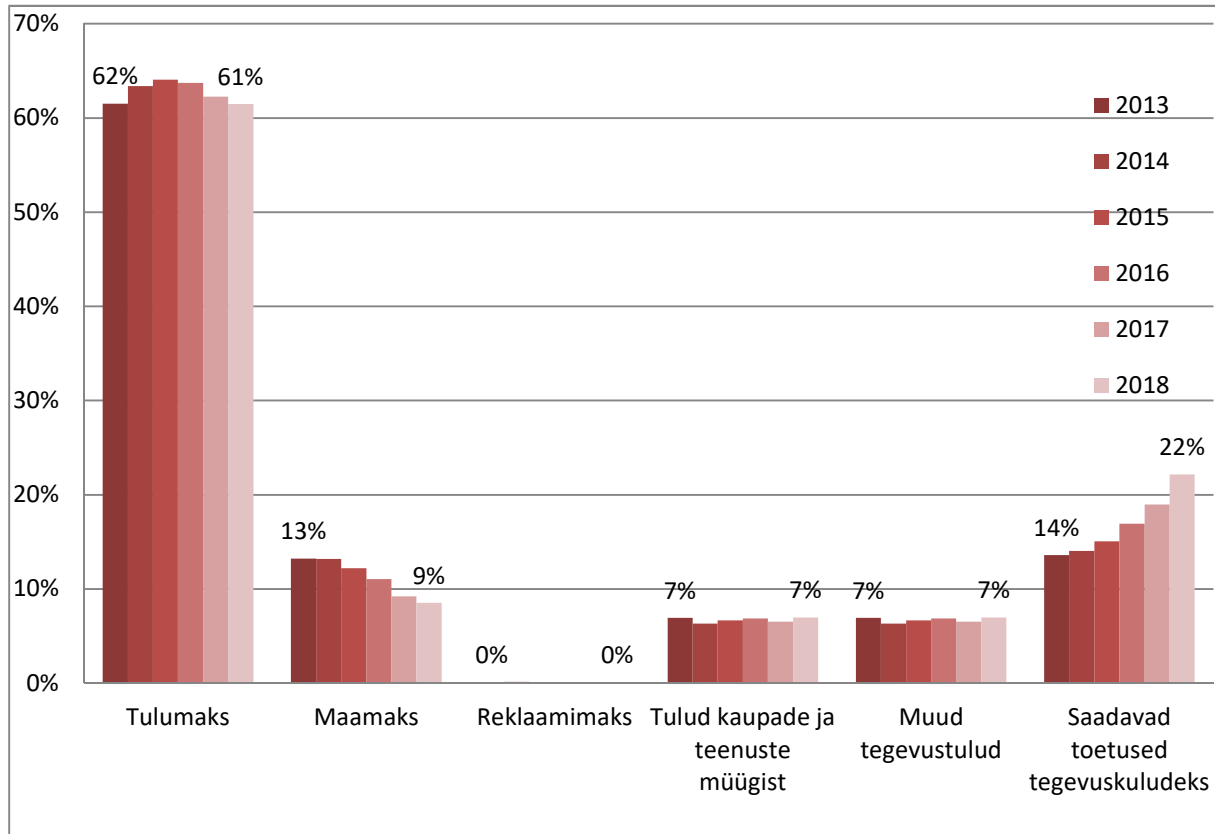
2018. a alguses elas Jõelähtme vallas 6426 elanikku, 1. jaanuariks 2019 suurenes arv 79. elaniku võrra. Rahvaarvu ning seega ka potentsiaalsete maksumaksjate arvu kasv ning valla paiknemine Tallinna linna, kui Eesti suurima ja kiireima palgakasvuga majanduskeskuse, tagamaal ja tööjõuarealis, on toeks valla perspektiivsel kasvul.

Viimaste aastate majanduskeskkonna paranemine on kaasa toonud ootused töötasude kasvule ning jätkuvalt vajab teostamist suures mahus investeeringuid avalike teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamiseks, mistõttu on lähiaastate perspektiivis eelkõige oluline hoides kontrolli all majanduskulusid leida võimalusi investeeringute teostamiseks ja ka valla palgalistele inflatsiooni mõju leevendamiseks läbi personalikulude suurendamise. Järgnevatel aastatel on Jõelähtme vallal tegevustes eelkõige neli olulist eesmärki:

1. Elanikkonnale tarvilike teenuste tagamiseks oluliste investeeringute teostamine – vajadusel suurendades võlakoormust.
2. Välisvahendite maksimaalne kaasamine tegevuste ja investeeringute finantseerimiseks.
3. Personalikulude kasv säilitamiseks kvalifitseeritud töötajaid ametikohtadel lähtuvalt palgakonkurentsist Tallinna ja seda ümbritsevate omavalitsustega.
4. Majandamiskulude kontrolli all hoidmine sisemise efektiivsuse kasvuga.

2. Tulude prognoos

Jõelähtme valla tulubaas on viimasel kuuel aastal püsinud tululiikide jaotuse lõikes stabiilsena. Valdava osa tuludest moodustavad maksutulud, seejuures enam kui 60% üksikisiku tulumaks.

Joonis 1. Vallaeelarve tulude jaotus tululiikide lõikes 2013-2018 (Rahandusministeerium)

2.1 Maksutulud

Tulumaksu prognoos põhineb Rahandusministeeriumi kevadises majandusprognoosis välja töötatud majanduskeskkonda iseloomustavatel arvnäitajatel.

	2019	2020	2021	2022	2023
Maksumaksjate arv	3 583	3 587	3 587	3 583	3 576
Maksumaksjate arvu muutus	5,1%	0,1%	0,0%	-0,1%	-0,2%
Väljamaksed füüsilistele isikutele	62 233 512	65 846 603	69 204 779	72 592 353	75 997 080
Maksumaksja kuukeskmise sissetulek	1 447	1 530	1 608	1 688	1 771
Sissetuleku kasv	7,2%	5,7%	5,1%	5,0%	4,9%
Tulumaksu laekumine	7 424 458	7 875 254	8 276 892	8 682 045	9 089 251
Tulumaksu laekumise kasv	12,21%	6,07%	5,10%	4,90%	4,69%
Tulumaksu laekumise ja sissetulekute suhe	11,93%	11,96%	11,96%	11,96%	11,96%

Tabel 2. Tulumaksu laekumise prognoos aastani 2023

Lisaks on prognoosimisel arvestatud järgnevate eeldustega:

- Lähtuvalt rahvastikuprognosi baasstsenaariumist Jõelähtme valda sisserännet ei toimu. Maksumaksjate arvu arvestamisel on sisemisele demograafilisele muutusele lisatud Rahandusministeeriumi poolt prognoositud Eesti keskmine maksumaksjate arvu muutus.
- Asukoht Tallinna läheduses tingivad vähemalt Eesti keskmise elanike sissetulekute kasvu.
- Riigi poolt eraldatakse kohalikele omavalitsustele 2019. aastal 11,93% üksikisiku brutotulust ning alates 2020. aastast 11,96% üksikisiku brutotulust.

Eeldustest tulenevalt on kavandatud valla tulumaksu laekumise kasv 2019. aastal 11,5%, 2020. aastal 6,1% ja alates aastast 2021 ligikaudu 5% võrreldes eelneva aastaga.

Maamaksu osas on arvestatud 2013. a rakendunud kodualuse maamaksu vabastuse tagajärjel toimunud laekumise vähenemisega. Samas on püstitatud eeldus, et nii tööstus- kui ka elamumaa vajadus Tallinna lähitagamaal on endiselt olemas ning olemasolevad ettevõtted laiendavad ja/või rajatakse uusi, ehk maksu laekumine suureneb maa sihtotstarbe muutumisest tulenevalt prognoosiperioodi lõpuni 1% aastas. Hetkeseisuga puudub Jõelähtme vallavolikogul konkreetne kavatsus maa maksustamismäärade ümbervaatamiseks.

Reklaamimaksu laekumine suureneb tulenevalt majanduskeskkonna paranemisest ja ettevõtlusaktiivsuse kasvust 5% võrra aastas.

2.2 Muud tulud

Tulu kaupade ja teenuste müügist suureneb tarbijahinnaindeksi võrra igal aastal.

Tasandusfondi vahenditena arvestatakse alates 2018. aastast toetust keskkonnatasude muutmise kompensatsiooniks.

Toetusfondi suurenemist on arvestatud prognoosiperioodi lõpuni 10% aastas.

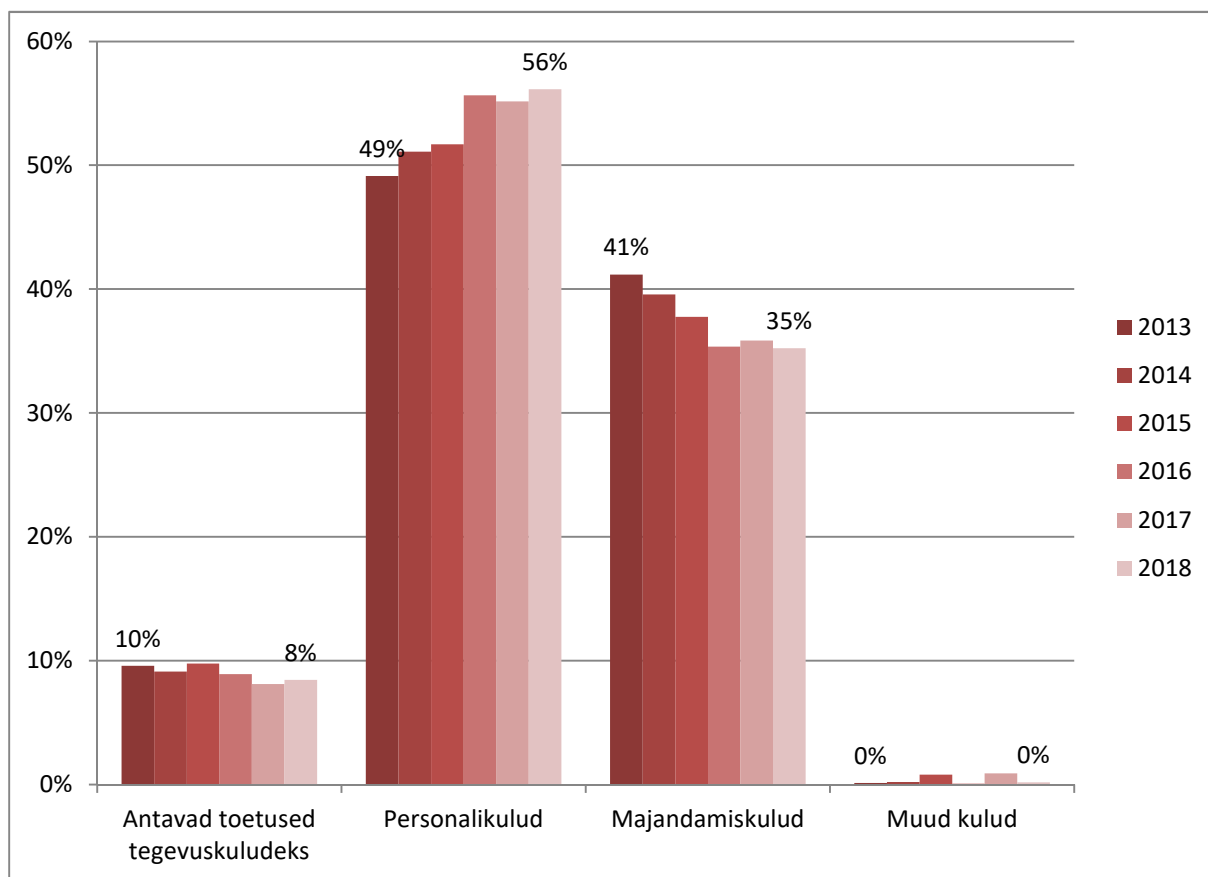
Muude tegevustoetuste osas on eeldatud nende jäämist samale tasemele (mõningate eranditega).

Muude tegevustulude puhul on arvestatud tulude jäämisega samale tasemele.

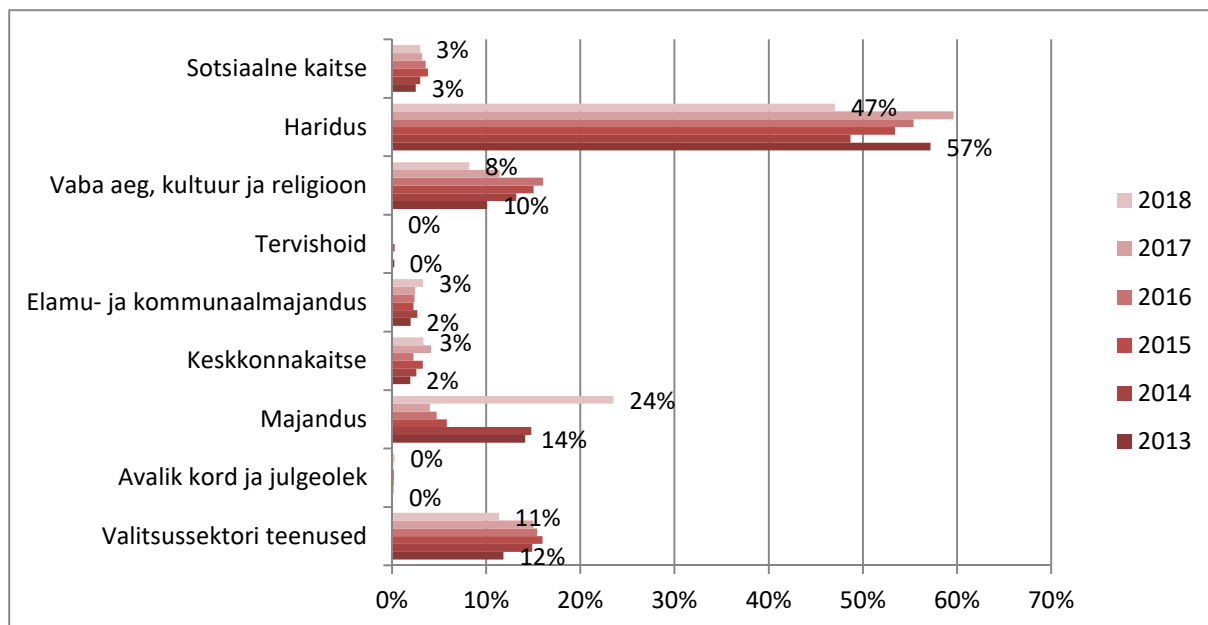
Jõelähtme vald teeb pingutusi **sihtotstarbeliste toetuste** hankimiseks, taotlede võimaluselt vahendeid programmidest.

3. Kulude prognoos

Kulude struktuuris on viimase kuue aasta trendiks olnud eelkõige majandamiskulude stabiilsena hoidmine ning personalikulude osakaalu kasv.

Joonis 3. Vallaeelarve kulude jaotus majandusliku sisu järgi 2013-2018 (Rahandusministeerium)

Joonis 4. Vallaeelarve kulude jaotus tegevusalade lõikes 2013-2018 (Rahandusministeerium)

3.1 Põhitegevuse kulud

Valla põhitegevuse kulude maht 2019. aastal on vastavalt eelarvele 10,8 miljonit eurot. Prognosisperioodiks on arvestatud, et:

- **majandamiskulud** suurenevad iga-aastaselt tarbijahinna indeksi kasvu võrra;
- **personalikulud** suurenevad ligikaudu 9%;
- **toetused tegevuskuludeks** jäävad samale tasemele (mõningate eranditega).

Tabel 3 Jõelähtme valla finantstegevus ja prognoos (€)

Jõelähtme Vallavalitsus	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	10 827 754	11 765 088	12 426 141	13 090 427	13 784 229	14 507 934
Maksutulud	7 590 493	8 403 458	8 864 404	9 276 312	9 691 856	10 109 576
sh tulumaks	6 658 179	7 424 458	7 875 254	8 276 892	8 682 045	9 089 251
sh maamaks	923 341	970 000	979 700	989 497	999 392	1 009 386
sh muud maksutulud	8 973	9 000	9 450	9 923	10 419	10 940
Tulud kaupade ja teenuste müügist	754 058	674 360	689 196	703 669	718 446	732 815
Saadavad toetused tegevuskuludeks	2 400 129	2 630 755	2 842 542	3 077 446	3 337 627	3 625 612
sh tasandusfond	151 912	134 138	116 133	98 267	80 400	62 533
sh toetusfond	2 046 820	2 297 915	2 527 707	2 780 477	3 058 525	3 364 377
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	201 397	198 702	198 702	198 702	198 702	198 702
Muud tegevustulud	83 076	56 515	30 000	33 000	36 300	39 930
Põhitegevuse kulud kokku	10 176 539	10 810 860	11 563 711	12 372 326	13 249 701	14 198 399
Antavad toetused tegevuskuludeks	858 920	922 387	1 014 626	1 116 088	1 227 697	1 350 467

Muud tegevuskulud	9 317 619	9 888 473	10 549 085	11 256 238	12 022 004	12 847 933
sh personalikulud	5 713 995	6 465 259	7 047 132	7 681 374	8 372 698	9 126 241
sh majandamiskulud	3 584 687	3 397 214	3 471 953	3 544 864	3 619 306	3 691 692
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud	57 333	57 333	28 460	9 382	9 382	9 382
sh muud kulud	18 938	26 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Põhitegevuse tulem	651 215	954 228	862 431	718 100	534 528	309 534
Investeeringustegevus kokku	-1 874 979	-3 043 405	251 202	-126 951	-2 499 883	-2 507 369
Põhivara müük (+)	34 951	424 110	3 880 000	300 000	0	0
Põhivara soetus (-)	-2 678 516	-3 904 162	-3 895 429	-550 000	-2 450 000	-2 450 000
sh projektide omaosalus	-1 804 311	-3 437 545	-3 570 659	-373 000	-2 450 000	-2 450 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	874 205	466 617	324 770	177 000	0	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-88 462	0	0	0	0	0
Finantstulud (+)	125	30	30	30	30	30
Finantskulud (-)	-17 282	-30 000	-58 169	-53 981	-49 913	-57 399
Eelarve tulem	-1 223 763	-2 089 177	1 113 633	591 149	-1 965 355	-2 197 835
Finantseerimistegevus	-5 711	2 404 663	350 118	-449 671	548 659	1 846 945
Kohustuste võtmine (+)	249 960	2 902 000	798 000		1 000 000	2 400 000
Kohustuste tasumine (-)	-255 670	-497 337	-447 882	-449 671	-451 341	-553 055
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-1 010 570	315 486	1 463 751	141 478	-1 416 696	-350 890
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+ suurenemine /- vähenemine)	218 904	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	64 061	379 547	1 843 298	1 984 776	568 080	217 190
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	3 068 951	5 416 281	5 737 939	5 278 886	5 818 163	7 655 726
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent	424 892	367 559	339 099	329 717	320 335	310 953
Netovõlakoormus (eurodes)	3 004 890	5 036 734	3 894 641	3 294 110	5 250 083	7 438 536
Netovõlakoormus (%)	27,8%	42,8%	31,3%	25,2%	38,1%	51,3%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	6 496 653	7 059 053	7 455 685	7 854 256	8 270 537	8 704 760
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	3 491 763	2 022 319	3 561 043	4 560 146	3 020 454	1 266 224

Põhitegevuse tulude ja kulude vahe on Jõelähtme vallal positiivne, püsides vahemikus 0,3 miljonit eurot (2023) kuni 1,0 miljoni eurot (2019). Püstitatud eeldustele tuginedes suureneb põhitegevuse kulude maht aastaks 2023 14,2 miljoni euroni, seejuures on juba arvestatud perioodi investeeringute finantseerimise ja olemasolevate ning planeeritavate laenude teenindamisega.

3.2 Investeeringud

Jõelähtme vald kasutab investeeringute teostamiseks kolme allikat:

- omavahendid;
- finantseerimistehingud;
- sihtfinantseeringud.

Perioodiks 2019-2023 kavandatud tähtsamad investeeringud on välja toodud valla arengukava investeeringute kavas.

Tabel 4 Investeeringistegevus aastatel 2019-2023 (€)

Jõelähtme Vallavalitsus	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
04 Valla teede ja parklate rekonstrueerimine ja tolmuvabaks muutmine	297 590	300 000	300 000	300 000	300 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	297 590	300 000	300 000	300 000	300 000
04 Kergliiklusteede võrgustiku edasiarendus	741 226	400 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	427 797	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	313 429	400 000	0	0	0
06 Välisvalgustuse arendamine	274 850	447 000	250 000	150 000	150 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	234 230	177 000	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	274 850	212 770	73 000	150 000	150 000
08 Kostivere mõisa ja mõisa pargi renoveerimine	33 600	103 429	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	48 429	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	33 600	55 000	0	0	0
08 Jõelähtme rahvamaja rekonstrueerimine	30 000	30 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	30 000	30 000	0	0	0
09 Loo lasteaia rühmaruumide projekteerimine ja rekonstrueerimine	35 496	1 791 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	42 111	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	35 496	1 748 889	0	0	0
09 Loo keskkooli juurdeehitus (koos kultuurikeskuse ja spordihoonega)	1 762 000	798 000	0	2 000 000	2 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 762 000	798 000	0	2 000 000	2 000 000

3.3 Finantseerimistegevus

Perioodil 2019-2023 võetavad laenud on arvestatud 1,2 protsendilise intressiga ja tagasimaksetähtajaga kuni 20 aastat.

Tabel 5. Finantseerimistegevus aastatel 2019-2023 (€)

Jõelähtme Vallavalitsus	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
Finantseerimistegevus	-5 711	2 404 663	350 118	-449 671	548 659	1 846 945
Kohustuste võtmine (+)	249 960	2 902 000	798 000	0	1 000 000	2 400 000
Kohustuste tasumine (-)	-255 670	-497 337	-447 882	-449 671	-451 341	-553 055

4. Sõltuvad üksused

Jõelähtme valla konsolideerimisgruppi kuulub OÜ Loo Vesi, mis on 100% vallale kuuluv üksus. OÜ Loo Vesi põhitegevusalaks on vee- ja kanalisatsiooniteenuste pakkumine.

Vastavalt Rahandusministri 16.05.2011 määrusele nr 29 „Kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse finantsdistsipliini tagamise meetmete arvestusmetoodika“ loetakse konsolideerimisgruppi kuuluvad üksused sõltuvaks ja arvestusgruppi kuuluvaks üksuseks kahel tingimusel:

1. Kui üksus on saanud üle poole tuludest avalikust sektorist;
2. Kui üksus on saanud üle 10% põhitegevuse tuludest toetusena ja rendituluna kohalike omavalitsuste konsolideerimisgruppidesse kuuluvatelt üksustelt.

Vastavalt üksuse eelarve prognoosile ei ole OÜ Loo Vesi sõltuv ja arvestusgruppi kuuluv üksus ning sellest tulenevalt üksust Jõelähtme valla eelarvestrateegias 2020-2023 ei kajastata.

5. Finantsdistsipliin

Jõelähtme vald on oma arengu kavandamisel ja elluviimisel lähtunud kestlikkuse printsiibist. Teostatud investeeringud ja võetud kohustused on säilitanud vallale nii piisava maksevõime, tagamaks olemasolevate teenuste osutamise senises mahus, kui ka võimaluse vajadusel täiendavate investeeringute planeerimiseks laenuvahendite abil enne Rahandusministeeriumi kehtestatud piiri saavutamist.

Finantsdistsipliini tagamiseks sätestab Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus finantsdistsipliini tagamise meetmed, milleks on kinnipidamine kohaliku omavalitsuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja kinnipidamine netovõlakooormuse ülemmäärast.

Põhitegevuse tulemi võrdub põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahega. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse järgi on põhitegevuse tulemi väärtuseks lubatud ainult null või positiivne summa, negatiivne väärtus ei ole üldjuhul lubatud. Kui põhitegevuse tulemi väärtus on negatiivne, siis see tähendab, et omavalitsus ei suuda katta jooksvate tulude arvelt kulusid. Sellisel juhul finantseeritakse põhitegevuse kulusid põhivara müügi ja reserve arvelt. Ühekordsete tulude arvelt põhitegevuse kulude finantseerimine pikemal perioodil on riskantne ning nende tulude kehvema laekumise korral võib tekkida oht sattuda finantsraskustesse ning omavalitsuses ei ole tagatud põhitegevuse rahastuse jätkusuutlikkust.

Netovõlakooormus on võlakohustuste ja likviidsete varade kogusumma vahe aruandeaasta lõpu seisuga. Netovõlakooormus võib aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordne vahe on väiksem kui 60 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest, võib netovõlakooormus ulatuda kuni 60 protsendini vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest.

Tabel 6. Jõelähtme valla arvestusüksuse finantsvõimekus 2019-2023 (€)

Jõelähtme Vallavalitsus	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	10 827 754	11 765 088	12 426 141	13 090 427	13 784 229	14 507 934
Põhitegevuse kulud kokku	10 176 539	10 810 860	11 563 711	12 372 326	13 249 701	14 198 399
Põhitegevuse tulemi	651 215	954 228	862 431	718 100	534 528	309 534
Investeeringutegevus kokku	-1 874 979	-3 043 405	230 647	-126 951	-2 499 883	-2 507 369
Eelarve tulemi	-1 223 763	-2 089 177	1 093 078	591 149	-1 965 355	-2 197 835
Finantseerimisegevus	-5 711	2 404 663	350 118	-449 671	548 659	1 846 945
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-1 010 570	315 486	1 443 196	141 478	-1 416 696	-350 890
Nõuete ja kohustuste saldode muutus	218 904	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	64 061	379 547	1 822 743	1 964 221	547 525	196 635
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	3 068 951	5 416 281	5 737 939	5 278 886	5 818 163	7 655 726
Netovõlakooormus (eurodes)	3 004 890	5 036 734	3 915 196	3 314 665	5 270 638	7 459 091
Netovõlakooormus (%)	27,8%	42,8%	31,5%	25,3%	38,2%	51,4%
Netovõlakooormuse ülemmäär (eurodes)	6 496 653	7 059 053	7 455 685	7 854 256	8 270 537	8 704 760
Netovõlakooormuse individuaalne ülemmäär (%)	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakooormus (eurodes)	3 491 763	2 022 319	3 540 488	4 539 591	2 999 899	1 245 669

Jõelähtme valla põhitegevuse tulem on igal aastal kindlalt positiivne. Samas on näha finantseerimistegevusest, et põhitegevuse tulemi positiivne väärtus ei suuda katta ära kogu investeerimistegevuseks vajaminevat summat ning vahe tuleb finantseerida laenudega.

Jõelähtme valla võlakohustused kasvavad aastatel 2020, 2022 ning 2023. Netovõlakoormus suureneb 2023. aastaks 51,4%ni, mis jääb alla maksimaalsest netovõlakoormusest (60%).

5.1 Tundlikkusanalüüs

Kuigi Jõelähtme valla eelarvestrateegia on koostatud konservatiivsuse printsiibist lähtuvalt, võivad siiski teatud tõenäosusega ilmnedä sündmused, mis parandavad või halvendavad KOV-i finantspositsiooni baasstsenaariumiga võrreldes.

Tundlikkusanalüüsi eesmärk on anda ülevaade võimalike riskistsenaariumite realiseerumise korral kulude vähendamise vajalikust mahust. Baasstsenaarium on koostatud eelarvestrateegia olemasoleva versiooni põhjal.

Tundlikkusanalüüs näitab, et isegi mõneprotsendiline muutus tuludes või kuludes mõjutab oluliselt eelarve võimalusi.

Tabel 7. Baasstsenaarium: Eelarvestrateegia olemasoleva versiooni põhjal (€)

BAASSTSENAARIUM						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	10 827 754	11 765 088	12 426 141	13 090 427	13 784 229	14 507 934
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	10 176 539	10 810 860	11 563 711	12 372 326	13 249 701	14 198 399
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-1 874 979	-3 043 405	251 202	-126 951	-2 499 883	-2 507 369
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	651 215	954 228	862 431	718 100	534 528	309 534
Arvestusüksuse eelarvetulem	-1 223 764	-2 089 177	1 113 633	591 149	-1 965 355	-2 197 835
Arvestusüksuse võlakohustused	3 068 951	5 416 281	5 737 939	5 278 886	5 818 163	7 655 726
Arvestusüksuse likviidne vara	64 061	379 547	1 843 298	1 984 776	568 080	217 190
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	27,8%	42,8%	31,3%	25,2%	38,1%	51,3%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	6 496 652	7 059 053	7 455 685	7 854 256	8 270 537	8 704 760

Tabel 8. Riskistsenaarium 1. Sissetulekute kasv eeldatavast 2% võrra väiksem (€)

RISKISTSENAARIUM A - Sissetulekute väiksem kasv						
Võrreldes baasstsenaariumiga on elanike ehk maksumaksjate sissetulekute aastane kasv 2020. aastast kuni perioodi lõpuni 2% väiksem.						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	10 827 754	11 765 088	12 177 619	12 828 618	13 508 544	14 217 775
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	10 176 539	10 810 860	11 563 711	12 372 326	13 249 701	14 198 399
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-1 874 979	-3 043 405	251 202	-126 951	-2 499 883	-2 507 369
Arvestusüksuse põhitegevuse tuleml	651 215	954 228	613 908	456 292	258 843	19 376
Arvestusüksuse eelarvetuleml	-1 223 764	-2 089 177	865 110	329 341	-2 241 040	-2 487 993
Arvestusüksuse võlakohustused	3 068 951	5 416 281	5 737 939	5 278 886	5 818 163	7 655 726
Arvestusüksuse likviidne vara	64 061	322 214	1 508 982	1 379 270	-322 493	-972 923
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	27,8%	43,3%	34,7%	30,4%	45,5%	60,7%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	6 496 652	7 059 053	7 306 571	7 697 171	8 105 127	8 530 665

Tabel 9. Riskistsenaarium 2: Põhitegevuse kulude kasv eeldatavast 5% suurem (€)

RISKISTSENAARIUM B - Põhitegevuse kulude kasv						
Võrreldes baasstsenaariumiga on põhitegevuse kulude kasv alates 2020. aastast 5% suurem.						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	10 827 754	11 765 088	12 426 141	13 090 427	13 784 229	14 507 934
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	10 176 539	10 810 860	12 141 896	12 990 943	13 912 186	14 908 319
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-1 874 979	-3 043 405	251 202	-126 951	-2 499 883	-2 507 369
Arvestusüksuse põhitegevuse tuleml	651 215	954 228	284 245	99 484	-127 957	-400 385
Arvestusüksuse eelarvetuleml	-1 223 764	-2 089 177	535 447	-27 467	-2 627 840	-2 907 754
Arvestusüksuse võlakohustused	3 068 951	5 416 281	5 737 939	5 278 886	5 818 163	7 655 726
Arvestusüksuse likviidne vara	64 061	322 214	1 179 319	692 799	-1 395 764	-2 465 955
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	27,8%	43,3%	36,7%	35,0%	52,3%	69,8%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	6 496 652	7 059 053	7 455 685	7 854 256	8 270 537	8 704 760

Tabel 10. Riskistsenaarium 3: Laenuintressid kujunevad eeldatust kõrgemaks (€)

RISKISTSENAARIUM C -- Intressimäär suurenemine 2%						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	10 827 754	11 765 088	12 426 141	13 090 427	13 784 229	14 507 934
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	10 176 539	10 810 860	11 672 037	12 487 085	13 355 279	14 314 763
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-1 874 979	-3 043 405	251 202	-126 951	-2 499 883	-2 507 369
Arvestusüksuse põhitegevuse tuleml	651 215	954 228	754 105	603 342	428 950	193 171
Arvestusüksuse eelarvetuleml	-1 223 764	-2 089 177	1 005 307	476 391	-2 070 933	-2 314 198
Arvestusüksuse võlakohustused	3 068 951	5 416 281	5 737 939	5 278 886	5 818 163	7 655 726
Arvestusüksuse likviidne vara	64 061	379 547	1 706 512	1 723 850	192 194	-284 441
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	27,8%	42,8%	32,4%	27,2%	40,8%	54,7%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	6 496 652	7 059 053	7 455 685	7 854 256	8 270 537	8 704 760

6. Kokkuvõte

Eelarvestrateegias on antud ülevaade Jõelähtme valla eelarve tuludest, kuludest, investeerimis- ja finantseerimistegevusest aastatel 2018-2019 ning koostatud prognoosid nelja eelseisva aasta kohta. Eelarve on struktureeritud vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatule.

Järgnevalt on välja toodud põhijäreldused ja soovitused:

- Tänapäevase eelarvestrateegiaga suudab Jõelähtme vald täita finantsdistsipliini tingimusi vastavalt Rahandusministeeriumi kehtestatud normatiividele.
- Jõelähtme vald on finantssituatsioonis, mis võimaldab järgneval neljal aastal teostada märkimisväärset mahus valla arengu seisukohalt olulisi ja perspektiivis kaudset tulu tootvaid investeeringuid ja suurendada personalikulusid.
- Samas on Jõelähtme vald tundlik väliskeskkonnast tulenevatele muutustele – eelarvetulude võimalikule vähenemisele (tulenevalt eelkõige maksumaksjate arvu juurdekasvu pidurdumisest või inimeste sissetulekute kasvutempo langusest) või intressimäärade tõusule.